

ZASTUPNIČKI DOM HRVATSKOGA DRŽAVNOG SABORA

70

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA O ZAŠTITI KITOVA (CETACEA) U CRNOM MORU, SREDOZEMNOM MORU I SUSJEDNOM ATLANTSKOM PODRUČJU (ACCOBAMS)

Prolašavam Zakon o potvrđivanju Sporazuma o zaštiti kitova (Cetacea) u Crnom moru, Sredozemnom moru i susjednom atlantskom području (ACCOBAMS), koji je donio Zastupnički dom Hrvatskoga državnog sabora na sjednici 13. travnja 2000.

Broj: 01-081-00-1092/2
Zagreb, 18. travnja 2000.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Stjepan Mesić, v. r.

ZAKON

O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA O ZAŠTITI KITOVA (Cetacea) U CRNOM MORU, SREDOZEMNOM MORU I SUSJEDNOM ATLANTSKOM PODRUČJU (ACCOBAMS)

Članak 1.

Potvrđuje se Sporazum o zaštiti kitova (Cetacea) u Crnom moru, Sredozemnom moru i susjednom atlantskom području (ACCOBAMS) u okviru Konvencije o zaštiti migratornih vrsta divljih životinja (Bonnska konvencija), otvoren za potpis 24. studenoga 1996. u Monaku, kojom prilikom ga je potpisala i Republika Hrvatska.

Sporazum je u izvorniku pisan na arapskom, engleskom, francuskom, ruskom i španjolskom jeziku.

Članak 2.

Sporazum u izvorniku na engleskom i u prijevodu na hrvatski jezik glasi:

SPORAZUM O ZAŠTITI KITOVA Cetacea U CRNOM MORU, SREDOZEMNOM MORU I SUSJEDNOM ATLANTSKOM PODRUČJU

Ugovorne stranke,

prisjećajući se kako Konvencija o zaštiti migratornih vrsta divljih životinja, 1979., potiče međunarodnu suradnju na planu zaštite migratornih vrsta;

usto se prisjećajući kako je treći sastanak Konferencije ugovornih stranaka Konvencije, održan u Ženevi, u rujnu 1991., apelirao na suradnju među državama područja rasprostranjenja, s ciljem zaključenja, pod pokroviteljstvom Konvencije, mnogostranoga sporazuma o zaštiti malih kitova Sredozemnoga i Crnoga mora;

shvaćajući kako su kitovi sastavni dio morskoga ekološkog sustava koji valja očuvati na dobrobit sadašnjega i budućih naraštaja te kako je njihova zaštita zajednički problem;

shvaćajući važnost uklapanja napora u spašavanju kitova u djelatnosti vezane uz društveno-gospodarski razvoj ugovornih stranaka obuhvaćenih ovim Sporazumom, uključujući pomorske djelatnosti, poput ribarstva i slobodne plovidbe, sukladno s međunarodnim pravom;

svjesne kako na stanje zaštite kitova mogu nepovoljno utjecati čimbenici kao što su propadanje i narušavanje njihovih staništa, onečišćenje, pomanjkanje izvora hrane, uporaba i ostavljanje neselektivne ribarske opreme te namjerni i slučajni ulov;

*uvjere*ne kako osjetljivost kitova na takve prijetnje opravdava primjenu posebnih mjera zaštite, tamo gdje one već nisu na snazi, u državama ili regionalnim organizacijama ekonomske zajednice, suverenima i/ili mjerodavnima za bilo koji dio svoga područja, te u državama čija se plovila pod zastavom bave djelatnostima koje mogu utjecati na zaštitu kitova izvan granica državne nadležnosti;

naglašavajući potrebu promicanja i olakšavanja suradnje među državama, regionalnim organizacijama ekonomske zajednice, međuvladinim organizacijama i nevladinim resorom, na zaštiti kitova Crnoga mora, Sredozemnoga mora, voda koje povezuju rečena mora i susjednoga atlantskog područja;

*uvjere*ne kako će zaključci višestranoga sporazuma i njegova primjena usuglašenim, zajedničkim djelovanjem znatno pridonijeti zaštiti kitova i njihovih staništa na najdjelotvorniji način, te donijeti usputne dobrobiti i drugim vrstama;

potvrđujući kako su, usprkos prošlim ili tekućim znanstvenim istraživanjima, poznavanje biologije, ekologije i populacijske dinamike kitova nedovoljni, te kako je nužno razvijati suradnju na istraživanju i praćenju rečenih vrsta, kako bi se mjere zaštite mogle u cijelosti primjenjivati;

dalje potvrđujući kako će djelotvorna primjena takvoga sporazuma, u duhu solidarnosti, zahtijevati pružanje pomoći nekim državama područja rasprostranjenja u istraživanju, poduci i praćenju kitova i njihovih staništa, kao i uspostavi ili poboljšanju znanstvenih i upravnih organizacija;

priznajući važnost drugih globalnih i regionalnih instrumenata bitnih za zaštitu kitova, koje su potpisale mnoge ugovorne stranke, poput Međunarodne konvencije o uređenju kitolova, 1946.; Konvencije o zaštiti Sredozemnog mora od onečišćenja, 1976.; njezinih odnosnih protokola i Akcijskoga plana zaštite kitova u Sredozemnom moru, usvojenoga pod njezinim pokroviteljstvom 1979.; Konvencije o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa, 1979.; Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora, 1982.; Konvencije o biološkoj raznolikosti 1992.; Konvencije o zaštiti Crnoga mora od onečišćenja, 1992.; i Globalnoga akcijskoga plana Programa Ujedinjenih naroda za okoliš, o zaštiti, upravljanju i iskorištavanju morskih sisavaca, usvojenoga 1984.; kao i inicijativa, među ostalim, Glavnog vijeća za ribarstvo u Sredozemlju, Međunarodnoga povjerenstva za znanstvena istraživanja Sredozemlja te Međunarodnoga povjerenstva za zaštitu atlantskih tuna,

sporazumjele su se kako slijedi:

Članak I

OPSEG, DEFINICIJE I TUMAČENJE

1.a) Zemljopisni opseg ovoga Sporazuma, dalje u tekstu »područje Sporazuma«, sastoji se od svih morskih voda Crnoga mora i Sredozemlja te njihovih zaljeva i mora, kao i s njima povezanih ili međusobno povezujućih unutarnjih voda te atlantskoga područja, s kojim zapadno od Gibraltarskoga tjesnaca graniči Sredozemno more. Za potrebe ovoga Sporazuma:

- Crno more s jugozapada je omeđeno linijom koja povezuje rtove Kelaga i Dalyan (Turska);

- Sredozemno more s istoka je omeđeno južnim granicama tjesnaca Dardanelle između svjetionika Mehmetčik i Kumkale (Turska) i na zapad meridijanom koji prolazi kroz svjetionik Rt Spartel, na ulazu u Gibraltarski tjesnac i

- susjedno atlantsko područje zapadno od Gibraltarskoga tjesnaca na istoku je omeđeno meridijanom koji prolazi kroz svjetionik Rt Spartel, a i na zapadu linijom koja povezuje svjetionike Rt. St. Vincente (Portugal) i Casablanca (Maroko).

b) Ništa u ovom Sporazumu niti bilo koji dokument usvojen na temelju ovoga Sporazuma, neće utjecati na prava i obveze, sadašnje i buduće zahtjeve ili pravna gledišta bilo koje države u odnosu na pravo mora ili Konvenciju iz Montreuxa, od 20. srpnja 1936. (*Convention concernant le régime des détroits*), osobito na prirodu i raspon pomorskih područja, granice pomorskih područja među državama nasuprotnih ili susjednih obala, slobodu plovidbe otvorenim morem, prava i modalitete prolaza kroz tjesnace koji se koriste u međunarodnoj plovidbi i prava nedužnoga prolaza teritorijalnim morem, kao ni na prirodu i raspon ovlasti obalne države, države zastave i države luke.

c) Niti jedna radnja ili djelatnost poduzeta slijedom ovoga Sporazuma neće tvoriti temelj na zahtjev, prigovor na, niti osporavanje bilo kojega zahtjeva glede državne suverenosti ili ovlasti.

2. Ovaj se Sporazum odnosi na sve kitove koji se kreću područjem obuhvaćenim djelomično ili u cijelosti ovim Sporazumom ili koji slučajno ili povremeno zalaze u područje Sporazuma, popis kojih je sadržan u Dodatku I. ovom Sporazumu.

3. Za potrebe ovoga Sporazuma:

a) »*kitovi*« označavaju životinje, uključujući jedinke vrsta, podvrsta ili populacija iz skupina *Odontoceti* ili *Mysticeti*;

b) »*Konvencija*« znači Konvenciju o zaštiti migratornih vrsta divljih životinja, 1979.;

c) »*tajništvo Konvencije*« znači tijelo uspostavljeno prema članku IX. Konvencije;

d) »*tajništvo Sporazuma*« znači tijelo uspostavljeno prema članku III., stavku 7. ovoga Sporazuma;

e) »*Znanstveni odbor*« znači tijelo uspostavljeno prema članku III., stavku 7. ovoga Sporazuma;

f) »*područje rasprostranjenja*« označava sve dijelove vode koje kit naseljava, u kojima privremeno boravi ili koje prelazi u bilo koje vrijeme na svojem uobičajenom selidbenom putu unutar područja Sporazuma;

g) »*država područja rasprostranjenja*« označava svaku državu čija suverenost i/ili ovlast pokriva bilo koji dio područja rasprostranjenja populacije kitova, obuhvaćene ovim Sporazumom, ili državu čija se plovila pod zastavom u području Sporazuma bave djelatnostima koje mogu utjecati na zaštitu kitova;

h) »*regionalna organizacija ekonomske zajednice*« označava organizaciju koju čine suverene države, a koja je mjerodavna za pregovaranje, zaključivanje i provedbu međunarodnih sporazuma koji se bave pitanjima obuhvaćenima ovim Sporazumom;

i) »*ugovorna stranka*« označava državu područja rasprostranjenja ili regionalnu organizaciju ekonomske zajednice za koju je ovaj Sporazum na snazi;

j) »*podregija*«, ovisno o dotičnom kontekstu, označava ili regiju koja obuhvaća obalne države Crnoga mora ili regiju koja obuhvaća obalne države Sredozemnoga mora i susjednoga atlantskoga područja; svako spominjanje u Sporazumu država određene podregije smatrat će se kako označava države čiji je bilo koji dio teritorijalnih voda obuhvaćen dotičnom podregijom te države čija se plovila pod zastavom u toj podregiji bave djelatnostima koje mogu utjecati na zaštitu kitova dotične podregije; i

k) »*stanište*« označava svako područje unutar područja rasprostranjenja kitova u kojem oni privremeno ili stalno obitavaju, a osobito hranilišta, područja razmnožavanja i selidbene puteve.

Uz to, pojmovi određeni člankom I., podstavcima 1a) do e) te i) Konvencije, imat će isto značenje, *mutatis mutandis*, i u ovom Sporazumu.

4. Ovaj Sporazum je sporazum u smislu članka IV. stavka 4., Konvencije.

5. Dodaci ovom Sporazumu čine njegov sastavni dio, i svako spominjanje Sporazuma uključuje spominjanje njegovih dodataka.

Članak II

SVRHA I MJERE ZAŠTITE

1. Ugovorne stranke će poduzeti usuglašene mjere kako bi postigle i održale povoljan status zaštite kitova. U tu svrhu, ugovorne stranke će zabraniti i poduzeti sve potrebne mjere kako bi ukinule, tamo gdje to još nije učinjeno, svaki namjeren lov na kitove, te će surađivati na stvaranju i održavanju mreže posebno zaštićenih područja radi zaštite kitova.

2. Svaka ugovorna stranka može uvažiti izuzeće od zabrane određene prethodnim stavkom samo u hitnim slučajevima koje navodi Dodatak 2., stavak 6. ili, po primitku preporuke Znanstvenog odbora, u svrhu nesmrtonosnog *in-situ* istraživanja, usmjerenoga na održavanje povoljnoga statusa zaštite kitova. Dotična ugovorna stranka odmah će izvijestiti Ured i Znanstveni odbor, putem tajništva Sporazuma, o svakom tako uvaženom izuzeću. Tajništvo Sporazuma će o izuzeću bez oklijevanja izvijestiti najprikladnijim putem sve ugovorne stranke.

3. Uz to, ugovorne stranke će provoditi, u okviru granica svoje suverenosti i/ili ovlasti, te u skladu sa svojim međunarodnim obvezama, mjere zaštite, istraživanja i gospodarenja, propisane Dodatkom 2. ovom Sporazumu, koje će se odnositi na sljedeća pitanja:

- a) usvajanje i provedbu državnoga zakonodavstva;
- b) procjenu i upravljanje međusobnim odnosima ljudi i kitova;
- c) zaštitu staništa;
- d) istraživanje i praćenje;
- e) osposobljavanje sustava, prikupljanje i razdiobu informacija, poduku i obrazovanje i
- f) intervencije na hitne slučajeve.

Mjere koje se odnose na ribarsku djelatnost primjenjivat će se u svim vodama pod njihovom suverenosti i/ili ovlasti i izvan tih voda, u smislu svakog plovila pod njihovom zastavom ili prijavljenoga na njihovom području.

4. U primjeni gore propisanih mjera, ugovorne stranke će se pridržavati načela opreza.

Članak III.

SASTANAK UGOVORNIH STRANAKA

1. Sastanak ugovornih stranaka bit će tijelo zaduženo za donošenje odluka u okviru ovoga Sporazuma.
2. Depozitar će sazivati, uz savjetovanje s tajništvom Konvencije, zasjedanje Sastanka ugovornih stranaka ovoga Sporazuma ne kasnije od godine dana po danu njegova stupanja na snagu. Nakon toga, tajništvo Sporazuma sazivat će, uz savjetovanje s tajništvom Konvencije, redovna zasjedanja Sastanka ugovornih stranaka u razmacima od najviše tri godine, ukoliko Sastanak ugovornih stranaka ne odluči drugačije.
3. Tajništvo Sporazuma će sazvati izvanredno zasjedanje Sastanka ugovornih stranaka na pisani zahtjev najmanje dviju trećina stranaka.
4. Ujedinjeni narodi, njihove specijalizirane agencije, Međunarodna agencija za atomsku energiju, sve države koje nisu ugovorne stranke ovoga Sporazuma, tajništva drugih globalnih i regionalnih konvencija ili sporazuma koji se bave, među ostalim zaštitom kitova, kao i regionalne i podregionalne uprave za ribarstvo, mjerodavne za vrste koje privremeno ili stalno borave u području Sporazuma, mogu na zasjedanjima Sastanka ugovornih stranaka biti zastupljene putem promatrača. Sve druge agencije ili tijela tehnički osposobljena na području zaštite kitova mogu na zasjedanjima Sastanka ugovornih stranaka biti zastupljena putem promatrača, ukoliko se najmanje jedna trećina nazočnih ugovornih stranaka tome ne usprotivi. Jednom primljen na zasjedanje Sastanka ugovornih stranaka, promatrač će i dalje imati pravo nazočnosti na sastancima ukoliko se jedna trećina ugovornih stranaka tome ne usprotivi najmanje trideset dana prije početka zasjedanja.
5. Samo ugovorne stranke imaju pravo glasa. Svaka će ugovorna stranka imati po jedan glas. Regionalne organizacije ekonomske zajednice koje su ugovorne stranke ovoga Sporazuma koristit će, u stvarima unutar svoje ovlasti, pravo glasa brojem glasova jednakim broju svojih država članica koje su ugovorne stranke Sporazuma. Regionalna organizacija ekonomske zajednice neće koristiti svoje pravo glasa ukoliko njezine države članice koriste svoje i obrnuto.
6. Sve odluke Sastanka ugovornih stranaka usvajat će se konsenzusom, osim ukoliko s obzirom na članak X. Sporazuma, nije određena drugačije. Ipak, ukoliko nije moguće postići konsenzus u pitanjima koja obuhvaćaju dodaci Sporazumu, odluku može usvojiti dvotrećinska većina ugovornih stranaka koje su nazočne i glasuju. U slučaju izglasavanja, svaka ugovorna stranka može, unutar stotinu i pedeset dana, pisanim putem izvijestiti Depozitara o svojoj namjeri neprimjenjivanja rečene odluke.
7. Na svom prvom zasjedanju, Sastanak ugovornih stranaka će:
 - a) usvojiti pravila procedure;
 - b) uspostaviti tajništvo Sporazuma koje će obavljati tajničke dužnosti navedene u članku IV. ovoga Sporazuma;

c) u svakoj podregiji odrediti, unutar postojeće ustanove, koordinacijsku jedinicu koja će omogućivati primjenu mjera propisanih Dodatkom 2. ovom Sporazumu;

d) izabrati Ured, prema članku VI.;

e) uspostaviti Znanstveni odbor, prema članku VII; i

f) odabrati oblik i sadržaj izvješća ugovornih stranaka o provedbi Sporazuma, prema članku VIII.

8. Na svakom od svojih redovnih zasjedanja, Sastanak ugovornih stranaka će:

a) razmatrati znanstvene ocjene statusa zaštite kitova u području Sporazuma, bitne za njihov opstanak, kao i čimbenike koji bi mogli na njih nepovoljno utjecati;

b) na temelju izvješća ugovornih stranaka i tajništva Sporazuma, razmatrati postignut napredak te poteškoće na koje se naišlo u provedbi ovoga Sporazuma,

c) izraditi preporuke ugovornim strankama koje smatra nužnima ili primjerenima te prihvatiti specifične aktivnosti koje će doprinijeti poboljšanju djelotvornosti Sporazuma;

d) ispitati i odlučiti o prijedlozima izmjena i dopuna, prema potrebi, na ovaj Sporazum;

e) prihvatiti proračun za sljedeće financijsko razdoblje i odlučiti o svim pitanjima koja se odnose na financijsko uređenje ovoga Sporazuma;

f) razmotriti uređenje tajništva Sporazuma, koordinacijskih jedinica i Znanstvenoga odbora;

g) usvojiti izvješće koje će se priopćiti ugovornim strankama ovoga Sporazuma i konferenciji ugovornih stranaka Konvencije;

h) dogovoriti okvirno vrijeme i mjesto održavanja sljedećega sastanka i

i) raspraviti sva druga pitanja vezana uz provedbu ovoga Sporazuma.

Članak IV.

TAJNIŠTVO SPORAZUMA

1. Uz prethodno odobrenje konferencije ugovornih stranaka Konvencije, u okviru tajništva Konvencije uspostaviti će se tajništvo Sporazuma. Ukoliko u bilo koje vrijeme tajništvo Konvencije ne bude u stanju ispuniti ovu ulogu, Sastanak ugovornih stranaka napraviti će drugačiji raspored.

2. Uloge tajništva Sporazuma bit će sljedeće:

a) organizacija i usluge na zasjedanjima Sastanka ugovornih stranaka;

- b) povezivanje i olakšavanje suradnje među ugovornim strankama i državama područja rasprostranjenja koje nisu njegove ugovorne stranke, te međunarodnim i državnim tijelima čije djelatnosti su izravno ili neizravno bitne za zaštitu kitova u području Sporazuma;
- c) pomoć ugovornim strankama u provedbi ovoga Sporazuma, osiguravajući sklad među podregijama i putem mjera usvojenih sukladno s drugim važećim međunarodnim instrumentima;
- d) provedba odluka koje mu povjeri Sastanak ugovornih stranaka;
- e) usmjeravati pozornost Sastanka ugovornih stranaka, na svako pitanje koje se odnosi na ovaj Sporazum;
- f) na svakom redovnom zasjedanju Sastanka ugovornih stranaka, predložiti izvješće o radu tajništva Sporazuma, koordinacijskih jedinica, Ureda i Znanstvenoga odbora, te o provedbi Sporazuma, temeljem informacija dobivenih od ugovornih stranaka i iz drugih izvora;
- g) provoditi proračun ovoga Sporazuma;
- h) svekolikoj javnosti pružati informacije glede ovoga Sporazuma i njegovih ciljeva i
- i) obavljati sve druge uloge koje mu povjeri Sastanak ugovornih stranaka u okviru ovoga Sporazuma.

3. Tajništvo Sporazuma će, uz konzultacije sa Znanstvenim odborom i koordinacijskim jedinicama, omogućiti pripremu smjernica koje će obuhvatiti, *inter alia*:

- a) smanjenje ili uklanjanje, u najvećoj mogućoj mjeri i za potrebe ovoga Sporazuma, nepovoljnoga međusobnog odnosa ljudi i kitova;
- b) metode zaštite staništa i gospodarenja prirodnim bogatstvima u smislu u kojem se one odnose na kitove;
- c) interventne mjere;
- d) metode spašavanja.

Članak V.

KOORDINACIJSKE JEDINICE

1. Uloge podregionalnih koordinacijskih jedinica bit će sljedeće:

- a) u odgovarajućim podregijama olakšati provedbu djelatnosti omogućenih u Dodatku 2. ovom Sporazumu, sukladno s uputama Sastanka ugovornih stranaka;

b) prikupljati i procjenjivati informacije koje će ubrzati ostvarivanje ciljeva i provedbu Sporazuma te osigurati odgovarajuću razdiobu tih informacija; i

c) opsluživati sastanke Znanstvenoga odbora i priređivati izvješća koja će se priopćivati Sastanku ugovornih stranaka putem tajništva Sporazuma.

Na svakom zasjedanju Sastanka ugovornih stranaka, prema potrebi, razmatrat će se imenovanje koordinacijskih jedinica i njihove uloge.

2. Svaka će koordinacijska jedinica, uz savjetovanje sa Znanstvenim odborom i tajništvom Sporazuma, omogućiti pripremu niza međunarodnih pregleda i izdanja, uz njihovo redovno dopunjavanje, uključujući:

a) izvješća o stanju populacije i populacijskim trendovima, kao i nepotpunosti znanstvenih spoznaja;

b) podregionalni imenik tijela državne uprave, istraživačkih i središta za spašavanje, znanstvenika i nevladinih udruga koji se bave kitovima.

Članak VI.

URED

1. Sastanak će ugovornih stranaka izabrati Ured koji će se sastojati od predsjedatelja te svih potpredsjedatelja Sastanka ugovornih stranaka i usvojiti pravilnik rada Ureda, prema prijedlogu tajništva Sporazuma. Predsjedatelj Znanstvenoga odbora pozivat će se na sastanke Ureda u svojstvu promatrača. Kada god to bude nužno, tajništvo Sporazuma pružat će tajničke usluge.

2. Ured će:

a) izrađivati općenite smjernice politike i davati radna i financijska usmjerenja tajništvu Sporazuma i koordinacijskim jedinicama glede provedbe i promicanja Sporazuma;

b) provoditi, između zasjedanja Sastanka ugovornih stranaka, one privremene djelatnosti u njegovo ime koje će smatrati potrebnima ili koje će mu dodijeliti Sastanak ugovornih stranaka;

c) zastupati ugovorne stranke pred vladom države domaćina tajništva Sporazuma i vladama država Sastanka ugovornih stranaka, depozitara i drugih međunarodnih organizacija, u pitanjima vezanima uz ovaj Sporazum i njegovo tajništvo.

3. Na zahtjev svoga predsjedatelja, Ured će se redovno sastajati jednom godišnje, uz poziv tajništva Sporazuma, koje će ugovorne stranke izvješćivati o nadnevku, mjestu i dnevnom redu takvih sastanaka.

4. Ured će za svako zasjedanje Sastanka ugovornih stranaka izrađivati izvješće o svom djelovanju, koje će tajništvo Sporazuma uoči zasjedanja razaslati svim ugovornim strankama.

Članak VII.

ZNANSTVENI ODBOR

1. U svojstvu savjetodavnoga tijela Sastanka ugovornih stranaka bit će uspostavljen Znanstveni odbor, koji će sa sastojati od osoba stručno osposobljenih na području znanosti zaštite kitova. Sastanak će ugovornih stranaka uloge Znanstvenoga odbora povjeriti postojećoj organizaciji u području Sporazuma kojom je osigurana uravnotežena zemljopisna zastupljenost.

2. Sastanke Znanstvenog odbora sazivat će tajništvo Sporazuma na zahtjev Sastanka ugovornih stranaka.

3. Znanstveni odbor će:

a) davati savjete Sastanku ugovornih stranaka u znanstvenim i tehničkim pitanjima koja utječu na provedbu Sporazuma, kao i pojedinačnim ugovornim strankama između zasjedanja, gdje je to prikladno, putem koordinacijske jedinice odgovarajuće podregije;

b) razmatrati smjernice prema članku IV., stavku 3., ocjenjivati preglede priređene sukladno s Dodatkom 2. ovom Sporazumu i oblikovati preporuke Sastanku ugovornih stranaka glede njihove razrade, sadržaja i primjene;

c) provoditi znanstveno ocjenjivanje statusa zaštite populacija kitova;

d) razmatrati razvoj i usuglašenost međunarodnih programa istraživanja i praćenja i davati preporuke Sastanku ugovornih stranaka glede provođenja daljnjih istraživanja;

e) omogućivati razmjenu znanstvenih informacija i metoda zaštite;

f) za svako zasjedanje Sastanka ugovornih stranaka priređivati izvješće o radu, koje će podnijeti tajništvu Sporazuma ne kasnije od stotinu i dvadeset dana prije zasjedanja Sastanka ugovornih stranaka i odmah putem tajništva Sporazuma razaslati svim ugovornim strankama;

g) pravodobno savjetovati o izuzećima o kojima je izviješteno sukladno s člankom II., stavkom 2.;

h) obavljati, prema potrebi, druge zadaće koje mu povjeri Sastanak ugovornih stranaka.

4. Znanstveni odbor, uz savjetovanje s Uredom i odnosnim koordinacijskim jedinicama, može prema potrebi uspostaviti radne skupine koje će se baviti specifičnim zadaćama. Sastanak ugovornih stranaka dogovorit će stalan iznos proračunskih sredstava za ovu svrhu.

Članak VIII.

KOMUNIKACIJA I IZVJEŠĆIVANJE

Svaka će ugovorna stranka:

a) odrediti središnju žarišnu točku za ovaj Sporazum i bez odgađanja priopćiti ime, adresu i brojeve središnje žarišne točke tajništvu Sporazuma, kako bi se isti odmah razaslali drugim ugovornim strankama i koordinacijskim jedinicama;

b) za svako redovno zasjedanje Sastanka ugovornih stranaka, počevši s drugim zasjedanjem, pripremati izvješće o svojoj provedbi Sporazuma, s osobitim osvrtom na mjere zaštite i znanstvena istraživanja te praćenje koje je provela. Oblik takvih izvješća odredit će se na prvom zasjedanju Sastanka ugovornih stranaka i preispitivati prema potrebi na svakom sljedećem zasjedanju. Svako se izvješće ima podnijeti tajništvu najkasnije stotinu i dvadeset dana uoči otvorenja zasjedanja Sastanka ugovornih stranaka za koje je priređeno, a primjerke kojega će tajništvo Sporazuma uoči zasjedanja razaslati svim ugovornim strankama.

Članak IX.

FINANCIJSKI RASPORED

1. Visinu doprinosa proračunu ovoga Sporazuma odredit će Sastanak ugovornih stranaka na svom prvom zasjedanju. Niti od jedne regionalne organizacije ekonomske zajednice neće se očekivati doprinos veći od iznosa 2,5 posto administrativnih troškova.
2. Odluke koje se tiču proračuna, kao i sve promjene visine doprinosa koje se mogu pokazati nužnima, usvojit će Sastanak ugovornih stranaka konsenzusom.
3. Sastanak ugovornih stranaka može utemeljiti dodatnu zakladu za zaštitu koja bi prikupljala dobrovoljne priloge ugovornih stranaka ili iz bilo kojeg drugog izvora, kako bi se povećala sredstva raspoloživa za praćenje, istraživanje, poduku ljudi i projekte zaštite kitova.
4. Na ugovorne stranke se također apelira glede pružanja tehničke i financijske dvostrane i mnogostrane pomoći državama područja Sporazuma, koje su zemlje u razvoju ili zemlje s gospodarstvima u tranziciji, a za provedbu odredbi ovoga Sporazuma.
5. Tajništvo Sporazuma povremeno će razmatrati moguće mehanizme osiguranja dodatnih sredstava, uključujući financijsku i tehničku pomoć za provedbu ovoga Sporazuma, te o svojim nalazima izvješćivati Sastanak ugovornih stranaka.

Članak X.

IZMJENE I DOPUNE SPORAZUMA

1. Izmjene i dopune ovoga Sporazuma mogu se donositi na svakom redovnom i izvanrednom zasjedanju Sastanka ugovornih stranaka.
2. Svaka ugovorna stranka može predlagati izmjene i dopune Sporazuma. Tekst svake predložene izmjene i dopune i njezino obrazloženje imaju se priopćiti tajništvu

Sporazuma najkasnije stotinu i pedeset dana uoči otvorenja zasjedanja. Tajništvo će Sporazuma preslike odmah proslijediti ugovornim strankama. Sve se primjedbe ugovornih stranaka na tekst imaju priopćiti tajništvu Sporazuma najkasnije šezdeset dana uoči otvaranja zasjedanja. Tajništvo će ugovornim strankama proslijediti, najranije nakon zadnjeg dana roka za podnošenje primjedbi, sve primjedbe podnijete do toga dana.

3. Svaki naknadni dodatak, odnosno svaka izmjena i dopuna Sporazuma, a koja nije izmjena i dopuna njegovoga dodatka, usvaja se dvotrećinskom većinom ugovornih stranaka koje su nazočne i glasuju, te stupa na snagu, za one ugovorne stranke koje su ih prihvatile, prvoga dana mjeseca koji slijedi nakon isteka razdoblja od tri mjeseca od dana kada je dvije trećine ugovornih stranaka Sporazuma na dan usvajanja naknadnoga dodatka, odnosno izmjena i dopuna, kod depozitara položilo svoje isprave o prihvatu. Za svaku ugovornu stranku koja položi ispravu o prihvatu nakon dana kada su dvije trećine ugovornih stranaka položile svoje isprave o prihvatu, naknadni dodatak, odnosno izmjene i dopune, stupit će na snagu prvoga dana mjeseca koji slijedi nakon isteka razdoblja od tri mjeseca od dana polaganja isprave o prihvatu.

4. Sve izmjene i dopune nekoga dodatka Sporazumu usvajat će dvotrećinskom većinom ugovorne stranke koje su nazočne i glasuju i za sve ugovorne stranke one će stupiti na snagu stotinu i pedesetoga dana po danu njihova usvajanja na Sastanku ugovornih stranaka, osim za ugovorne stranke koje su stavile rezervu sukladno sa stavkom 5. ovoga članka.

5. Tijekom stotinuipedesetdnevnoga razdoblja iz stavka 4. ovoga članka, svaka ugovorna stranka može notifikacijom depozitaru staviti rezervu spram neke izmjene i dopune dodatka Sporazumu. Rečena se rezerva može povući notifikacijom depozitaru, nakon čega izmjena i dopuna stupa na snagu za dotičnu ugovornu stranku tridesetoga dana po danu povlačenja rezerve.

Članak XI.

UČINAK OVOGA SPORAZUMA NA ZAKONODAVSTVO I MEĐUNARODNE KONVENCIJE

1. Odredbe ovoga Sporazuma neće utjecati na pravo bilo koje ugovorne stranke glede zadržavanja ili usvajanja strožih mjera zaštite kitova i njihovih staništa, kao ni na prava ili obveze bilo koje ugovorne stranke, a koje proizlaze bilo iz koje postojeće povelje, konvencije ili sporazuma, čija je ona ugovorna stranka, osim tamo gdje bi primjena prava i obveza ugrožavala zaštitu kitova.

2. Ugovorne stranke će ovaj Sporazum provoditi sukladno sa svojim pravima i obvezama prema pravu mora.

Članak XII.

RJEŠAVANJE SPOROVA

1. Svaki spor koji može nastati među dvjema ugovornim strankama ili između više ugovornih stranaka, glede tumačenja ili primjene odredbi ovoga Sporazuma, prepustit

će se pregovorima između ugovornih stranaka u sporu ili pak posredovanju, odnosno pomirbi putem treće strane, ukoliko je to prihvatljivo zainteresiranim ugovornim strankama.

2. Ukoliko spor nije moguće razriješiti sukladno sa stavkom 1. ovoga članka, ugovorne stranke mogu uz obostranu suglasnost predati spor arbitraži ili sudskoj nagodbi. Arbitražna, odnosno sudska odluka, obvezivat će ugovorne stranke koje su bile u sporu.

Članak XIII.

POTPISIVANJE, RATIFIKACIJA, PRIHVAT, ODOBRENJE ILI PRISTUP

1. Ovaj će Sporazum biti otvoren za potpisivanje svakoj državi područja rasprostranjenja, bez obzira leže li područja pod njezinom ovlašću unutar područja Sporazuma ili ne, ili regionalnoj organizaciji ekonomske zajednice čija je najmanje jedna članica država područja rasprostranjenja, bilo:

- a) potpisom bez rezerve glede ratifikacije, prihvata ili odobrenja, bilo
- b) potpisom uz rezervu glede ratifikacije, prihvata ili odobrenja, nakon čega slijedi ratifikacija, prihvata ili odobrenje.

2. Ovaj će Sporazum biti otvoren za potpisivanje u Monaku, do dana njegova stupanja na snagu.

3. Ovaj će Sporazum biti otvoren za pristup svakoj državi područja rasprostranjenja ili regionalnoj organizaciji ekonomske zajednice, spomenutoj u gornjem stavku 1., na dan nakon dana stupanja Sporazuma na snagu.

4. Isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu polagat će se kod depozitara.

Članak XIV.

STUPANJE NA SNAGU

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu prvoga dana trećega mjeseca nakon dana kojega je najmanje sedam obalnih država područja Sporazuma ili regionalnih organizacija ekonomske zajednice, čije su najmanje dvije članice iz podregije Crnoga mora i najmanje pet iz podregije Sredozemnoga mora te susjednoga atlantskog područja, bez rezerve glede ratifikacije, prihvata ili odobrenja potpisalo ili položilo svoje isprave o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju, sukladno s člankom XIII. ovoga Sporazuma.

2. Za svaku državu područja rasprostranjenja ili regionalnu organizaciju ekonomske zajednice koja je:

- a) potpisala bez rezerve glede ratifikacije, prihvata ili odobrenja;
- b) ratificirala, prihvatila ili odobrila ili

c) pristupila

ovom Sporazumu nakon dana kada ga je bez rezerve potpisao, ili ratificirao, prihvatio ili odobrio onoliki broj država područja Sporazuma koliki je potreban za omogućenje njegova stupanja na snagu, ovaj će Sporazum stupiti na snagu prvoga dana mjeseca koji slijedi nakon isteka razdoblja od tri mjeseca od dana po potpisu bez rezerve ili polaganja od strane dotične države njezine isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu.

Članak XV.

REZERVE

Odredbe ovoga Sporazuma ne podliježu općim rezervama. Ipak, svaka država može staviti posebne rezerve glede posebno omeđenoga dijela svojih unutarnjih voda, prilikom potpisa bez rezerve glede ratifikacije, prihvata ili odobrenja ili, već prema slučaju, prilikom polaganja svoje isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu. Takvu rezervu može staviti država koja ju je stavila povući u bilo koje vrijeme, notifikacijom depozitaru; dotičnu državu neće obvezivati primjena Sporazuma na vode koje su predmetom rezerve sve do isteka tridesetoga dana po povlačenju rezerve.

Članak XVI.

OTKAZIVANJE

Svaka ugovorna stranka može u bilo koje vrijeme otkazati sudioništvo u ovome Sporazumu notifikacijom depozitaru. Otkazivanje postaje punovažno dvanaest mjeseci pošto je depozitar primio notifikaciju.

Članak XVII.

DEPOZITAR

1. Izvornici ovoga Sporazuma na arapskom, engleskom, francuskom, ruskom i španjolskom jeziku, čiji su tekstovi podjednako vjerodostojni, bit će položeni u Vladi Kneževine Monako, koja će biti depozitar. Depozitar će prenositi ovjerene preslike Sporazuma svim državama i regionalnim organizacijama ekonomske zajednice navedenima u članku XIII., stavku 1. ovoga Sporazuma, te tajništvu Sporazuma po njegovoj uspostavi.

2. Odmah po stupanju ovoga Sporazuma na snagu, njegov će ovjereni preslik depozitar prenijeti Tajništvu Ujedinjenih naroda, radi unosa i objave, sukladno s člankom 102. Povelje Ujedinjenih naroda.

3. Depozitar će sve države područja Sporazuma i regionalne organizacije ekonomske zajednice koje su Sporazum potpisale ili mu pristupile, izvješćivati o sljedećem:

a) svakom potpisivanju;

- b) svakom polaganju isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu;
- c) stupanju na snagu ovoga Sporazuma, svih njegovih naknadnih dodataka kao i svih izmjena i dopuna Sporazuma ili njegovih dodataka;
- d) svakoj stavljenoj rezervi glede nekoga naknadnoga dodatka ili izmjena i dopuna dodatka;
- e) svakoj notifikaciji o povlačenju rezerve i
- f) svakoj notifikaciji o otkazivanju ovoga Sporazuma.

Depozitar će svim državama i regionalnim organizacijama ekonomske zajednice koje su ovaj Sporazum potpisale ili mu pristupile te tajništvu Sporazuma, prenijeti tekst svake rezerve, svakoga naknadnoga dodatka i svake izmjene i dopune Sporazuma ili njegovih dodataka.

U potvrdu gore navedenoga su, niže potpisani opunomoćenici, propisno za to ovlašteni, potpisali ovaj Sporazum.

Sastavljeno u Monaku, dvadeset i četvrtoga dana mjeseca studenoga 1996. godine.

DODATAK 1.

INDIKATIVNI POPIS KITOVA CRNOGA MORA NA KOJE SE ODNOSI OVAJ SPORAZUM

PHOCOENIDAE

Phocoena phocoena obalni dupin

DELPHINIDAE

Tursiops truncatus dobri dupin

Delphinus delphis obični dupin, mali dupin

INDIKATIVNI POPIS KITOVA SREDOZEMNOG MORA I SUSJEDNOGA ATLANTSKOG PODRUČJA NA KOJE SE ODNOSI OVAJ SPORAZUM

PHOCOENIDAE

Phocoena phocoena

obalni dupin

DELPHINIDAE

Steno bredanensis

grubozubi dupin

Grampus griseus

glavati dupin

Tursiops truncatus

dobri dupin

Stenella coeruleoalba

prugasti dupin

Delphinus delphis

obični dupin, mali dupin

Pseudorca crassidens

crni dupin

Orcinus orca	orka, kit ubojica
Globicephala melas	bjelogrli dupin
ZIPHIIDAE	
Mesoplodon densirostris	Blainvilleov kit
Ziphius cavirostris	Cuvierov kit
PHYSETERIDAE	
Physeter macrocephalus	ulješura
KOGIIDAE	
Kogia simus patuljasta	ulješura
BALAENIDAE	
Eubalaena glacialis	ledni kit
BALAENOPTERIDAE	
Balaenoptera acutorostrata	kljunasti kit
Balaenoptera borealis	sjeverni kit
Balaenoptera physalus	veliki kit
Megaptera novaeangliae	grbavi kit

Ovaj Sporazum odnosi se i na sve kitove koji nisu navedeni u ovom dodatku ali koji mogu slučajno ili povremeno zalaziti u područje Sporazuma.

DODATAK 2.

PLAN ZAŠTITE

Ugovorne stranke će, u najvećoj mogućoj mjeri, s obzirom na svoje gospodarske, tehničke i znanstvene sposobnosti, poduzimati sljedeće mjere zaštite kitova, dajući prvenstvo zaštiti onih vrsta odnosno populacija za koje je Znanstveni odbor utvrdio najnepovoljniji status zaštite, te istraživanju područja ili vrsta o kojima ne postoji dovoljno podataka.

1. Usvajanje i provedba državnih zakona i propisa

Ugovorne stranke ovoga Sporazuma usvojiti će zakonodavne, regulacijske ili administrativne mjere potrebne za osiguranje potpune zaštite kitova u vodama pod njihovom suverenosti i/ili ovlaštenju i izvan tih voda, što se tiče bilo kojega plovila pod njihovom zastavom ili prijavljenoga unutar njihova teritorija, a koje se bavi djelatnostima koje bi mogle utjecati na zaštitu kitova. U tu svrhu, ugovorne stranke će:

- a) izrađivati i primjenjivati mjere svodjenja na najmanju mjeru nepovoljnih učinaka ribarstva na status zaštite kitova. Osobito, niti jednom se plovilu neće dopustiti držanje na palubi ili uporaba u ribolovne svrhe mreže ili mreža čija pojedinačna ili ukupna duljina prelazi 2,5 kilometra;
- b) uvesti ili dopuniti propise s ciljem sprječavanja otpuštanja ribarske opreme u more ili njezinoga ostavljanja da pluta po površini te zahtijevati neposredno oslobađanje kitova slučajno uhvaćenih u ribarsku opremu i to u uvjetima koji im osiguravaju preživljavanje;
- c) zahtijevati provođenje procjene utjecaja radi stvaranja temelja, bilo za dopuštanje, bilo za zabranjivanje nastavka ili daljnjega razvoja djelatnosti koje bi mogle utjecati na kitove ili na njihovo stanište u području Sporazuma, uključujući ribarstvo, istraživanje i iskorištavanje dobara na otvorenom moru, nautičke sportove, turizam i

promatranje kitova, kao i utvrđivanje uvjeta pod kojima se takve djelatnosti smiju provoditi;

d) urediti ispuste u more i usvojiti u okviru drugih prikladnih pravnih instrumenata strože norme, za onečišćavala za koja se vjeruje kako imaju nepovoljne učinke na kitove, te

e) nastojati ojačati ili stvoriti državne ustanove putem kojih bi se promicala provedba Sporazuma.

2. Procjena i upravljanje međusobnim odnosima ljudi i kitova

Ugovorne stranke će, u suradnji s odgovarajućim međunarodnim organizacijama, prikupljati i analizirati podatke o izravnim i neizravnim međusobnim odnosima ljudi i kitova, što se tiče, *inter alia*, ribolova, industrijskih i turističkih djelatnosti te onečišćenja s kopna i iz mora. Prema potrebi, ugovorne stranke će poduzeti odgovarajuće sanacijske mjere i razraditi smjernice i/ili kodekse, ponašanja, u svrhu uređenja, odnosno upravljanja takvim djelatnostima.

3. Zaštita staništa

Ugovorne stranke će nastojati uspostaviti i upravljati posebno zaštićenim područjima za kitove, koja odgovaraju područjima koja kitovima služe kao staništa i/ili koja su im važni izvori hrane. Takva posebno zaštićena područja treba uspostaviti u okviru Konvencije o zaštiti Sredozemnoga mora od onečišćenja, 1976., i njezinoga odgovarajućeg protokola, ili u okviru nekih drugih primjerenih instrumenata.

4. Istraživanje i praćenje

Ugovorne stranke će provoditi usuglašeno, zajedničko istraživanje kitova i omogućivati razvoj novih metoda poboljšanja njihove zaštite. Ugovorne stranke će osobito:

a) pratiti stanje i trendove vrsta koje obuhvaća ovaj Sporazum, osobito onih u slabo istraženim područjima ili vrsta o kojima postoji malo podataka, kako bi se olakšala izrada mjera zaštite;

b) surađivati na utvrđivanju selidbenih puteva, područja razmnožavanja i hranilišta vrsta koje obuhvaća ovaj Sporazum, kako bi se odredila područja u kojima bi možda kao posljedicu trebalo urediti ljudsko djelovanje;

c) ocijeniti hranidbene potrebe vrsta koje obuhvaća Sporazum i tome prilagoditi ribarske propise i metode;

d) razraditi programe sustavnoga istraživanja mrtvih, nasukanih, ranjenih ili bolesnih životinja, kako bi se utvrdile glavne vrste međusobnih odnosa s ljudskim djelatnostima i prepoznale glavne opasnosti i moguće prijetnje i

e) omogućiti razvoj pasivnih akustičnih metoda praćenja populacija kitova.

5. Osposobljavanje sustava, prikupljanje i razdioba informacija, poduka i obrazovanje

Uzimajući u obzir različite potrebe i stupnjeve razvoja država područja rasprostranjenja, ugovorne stranke će ponajprije dati prednost osposobljavanju sustava kako bi se postigao određeni stupanj stručnosti za provedbu ovoga Sporazuma. Ugovorne stranke će surađivati na razradi zajedničkih pomagala za prikupljanje i razdiobu informacija o kitovima i na organizaciji tečajeva i obrazovnih programa. Takve radnje treba provoditi zajednički na podregionalnoj razini i na razini Sporazuma, uz potporu tajništva Sporazuma, koordinacijskih jedinica i Znanstvenoga odbora, te u suradnji s mjerodavnim međunarodnim ustanovama i organizacijama. Rezultati će biti dani na uvid svim ugovornim strankama. Ugovorne stranke će osobito surađivati na sljedećem:

- a) razradi sustava prikupljanja podataka o promatranju, slučajnom ulovu, nasukavanju, epizootici i drugim pojavama vezanima uz kitove;
- b) pripremi popisa tijela državne uprave, istraživačkih i središta za spašavanje, znanstvenika i nevladinih udruga koji se bave kitovima;
- c) pripremi imenika postojećih zaštićenih područja ili područja pod upravom koja bi mogla doprinijeti zaštiti kitova, kao i morskih područja od potencijalne važnosti za zaštitu kitova;
- d) pripremi imenika državnih i međunarodnih propisa, vezanih uz zaštitu kitova;
- e) uspostavi, prema potrebi, podregionalne ili regionalne banke podataka za pohranu informacija prikupljenih prema gornjim stavcima a) do d);
- f) pripremi podregionalnoga ili regionalnog informacijskog biltena o djelatnostima zaštite kitova ili izradi priloga za postojeću publikaciju s istom svrhom;
- g) pripremi uputa s informacijama, uputa za osvještavanje i prepoznavanje, namijenjenih korisnicima na moru;
- h) temeljem regionalnih spoznaja, pripremi sinteze veterinarskih preporuka za spašavanje kitova i
- i) razradi i provedbi programa poduke o metodama zaštite, osobito na temu promatranja, puštanja na slobodu, prijevoza i pružanja prve pomoći kao i postupanja u hitnim slučajevima.

6. Postupanje u hitnim slučajevima

Ugovorne stranke će kroz uzajamnu suradnju i kada god to bude moguće i nužno, razrađivati i provoditi interventne mjere za kitove koje obuhvaća ovaj Sporazum, u iznimno nepovoljnim ili opasnim uvjetima. Osobito, ugovorne stranke će:

- a) prirediti, u suradnji s mjerodavnim tijelima, planove intervencija koji će se primjenjivati u slučaju ugroženosti kitova u području Sporazuma, kao što su onečišćenja velikih razmjera, opasno nasukavanje ili epizootika;
- b) ocijeniti sposobnosti potrebne za operacije spašavanja ranjenih ili bolesnih kitova i
- c) prirediti kodeks ponašanja prema kojem će se ravnati uključena središta ili laboratoriji.

U slučaju neželjenoga događaja koji bi zahtijevao usvajanje neposrednih mjera suzbijanja pogoršanja statusa zaštite jedne ili više populacija kitova, ugovorna stranka od odgovarajuće koordinacijske jedinice može zatražiti da o tome upozori zainteresirane ugovorne stranke, kako bi se uspostavio mehanizam ubrzane zaštite populacije za koju je utvrđena izloženost osobito neugodnoj opasnosti.

AGREEMENT ON THE CONSERVATION OF CETACEANS OF THE BLACK SEA, MEDITERRANEAN SEA AND CONTIGUOUS ATLANTIC AREA

The Parties,

Recalling that the Convention on the Conservation of Migratory Species of Wild Animals, 1979, encourages international co-operative action to conserve migratory species;

Recalling further that the third meeting of the Conference of the Parties to the Convention, held in Geneva in September 1991, urged Range States to collaborate with a view to concluding, under the Convention's auspices, a multilateral agreement for the conservation of small cetaceans of the Mediterranean and Black Seas;

Recognizing that cetaceans are an integral part of the marine ecosystem which must be conserved for the benefit of present and future generations, and that their conservation is a common concern;

Recognizing the importance of integrating actions to conserve cetaceans with activities related to the socio-economic development of the Parties concerned by this Agreement, including maritime activities such as fishing and the free circulation of vessels in accordance with international law;

Aware that the conservation status of cetaceans can be adversely affected by factors such as degradation and disturbance of their habitats, pollution, reduction of food resources, use and abandonment of non-selective fishing gear, and by deliberate and incidental catches;

Convinced that the vulnerability of cetaceans to such threats warrants the implementation of specific conservation measures, where they do not already exist, by States or regional economic integration organizations that exercise sovereignty and/or jurisdiction over any part of their range, and by States, flag vessels of which are engaged outside national jurisdictional limits in activities that may affect the conservation of cetaceans;

Stressing the need to promote and facilitate co-operation among States, regional economic integration organizations, intergovernmental organizations and the non governmental sector for the conservation of cetaceans of the Black Sea, Mediterranean Sea, the waters which interconnect these seas, and the contiguous Atlantic area;

Convinced that the conclusion of a multilateral agreement and its implementation through co-ordinated, concerted actions will contribute significantly to the conservation of cetaceans and their habitats in the most efficient manner, and will have ancillary benefits for other species;

Acknowledging that, despite past or ongoing scientific research, knowledge of the biology, ecology, and population dynamics of cetaceans is deficient, and that it is necessary to develop co-operation for research and monitoring of these species in order to fully implement conservation measures;

Acknowledging further that effective implementation of such an agreement will require that assistance be provided, in a spirit of solidarity, to some Range States for research, training, and monitoring of cetaceans and their habitats, as well as for the establishment or improvement of scientific and administrative institutions;

Recognizing the importance of other global and regional instruments of relevance to the conservation of cetaceans, signed by many Parties, such as the International Convention for the Regulation of Whaling, 1946; the Convention for the Protection of the Mediterranean Sea against Pollution, 1976, its related protocols and the Action Plan for the Conservation of Cetaceans in the Mediterranean Sea adopted under its auspices in 1991; the Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats, 1979; the United Nations Convention on the Law of the Sea, 1982; the Convention on Biological Diversity, 1992; the Convention for the Protection of the Black Sea against Pollution, 1992; and the Global Plan of Action for the Conservation, Management and Utilization of Marine Mammals of the United Nations Environment Programme, adopted in 1984; as well as initiatives of *inter alia* the General Fisheries Council for Mediterranean, the International Commission for Scientific Exploration of the Mediterranean, and the International Commission for the Conservation of Atlantic Tunas,

Have agreed as follows:

Article I

SCOPE, DEFINITIONS AND INTERPRETATION

1. a) The geographic scope of this Agreement, hereinafter referred to as the »Agreement area«, is constituted by all the maritime waters of the Black Sea and the Mediterranean and their gulfs and seas, and the internal waters connected to or interconnecting these maritime waters, and of the Atlantic area contiguous to the Mediterranean Sea west of the Straits of Gibraltar. For the purpose of this Agreement:

- the Black Sea is bounded to the southwest by the line joining Capes Kelaga and Dalyan (Turkey);

- the Mediterranean Sea is bounded to the east by the southern limits of the Straits of the Dardanelles between the lighthouses of Mehmetcik and Kumkale (Turkey) and to the west by the meridian passing through Cape Spartel lighthouse, at the entrance to the Strait of Gibraltar; and

- the contiguous Atlantic area west of the Strait of Gibraltar is bounded to the east by the meridian passing through Cape Spartel lighthouse and to the west by the line joining the lighthouses of Cape St. Vicente (Portugal) and Casablanca (Morocco).

b) Nothing in this Agreement nor any act adopted on the basis of this Agreement shall prejudice the rights and obligations, the present and future claims or legal views of any State relating to the law of the sea or to the Montreux Convention of 20 July 1936 (*Convention concernant le régime des détroits*), in particular the nature and the extent of marine areas, the delimitation of marine areas between States with opposite or adjacent coasts, freedom of navigation on the high seas, the right and the modalities of passage through straits used for international navigation and the right of innocent passage in territorial seas, as well as the nature and extent of the jurisdiction of the coastal State, the flag State and the port State.

c) No act or activity undertaken on the basis of this Agreement shall constitute grounds for claiming, contending or disputing any claim to national sovereignty or jurisdiction.

2. This Agreement applies to all cetaceans that have a range which lies entirely or partly within the Agreement area or that accidentally or occasionally frequent the Agreement area, an indicative list of which is contained in Annex 1 to this Agreement.

3. For the purpose of this Agreement:

a) »*Cetaceans*« means animals, including individuals, of those species, subspecies or populations of *Odontoceti* or *Mysticeti*;

b) »*Convention*« means the Convention on the Conservation of Migratory Species of Wild Animals, 1979;

c) »*Secretariat of the Convention*« means the body established under Article IX of the Convention;

d) »*Agreement secretariat*« means the body established under Article III, paragraph 7, of this Agreement;

e) »*Scientific Committee*« means the body established under Article III, paragraph 7, of this Agreement;

f) »*Range*« means all areas of water that a cetacean inhabits, stays in temporarily, or crosses at any time on its normal migration route within the Agreement area.

g) »*Range State*« means any State that exercises sovereignty and/or jurisdiction over any part of the range of a cetacean population covered by this Agreement, or a State,

flag vessels of which are engaged in activities in the Agreement area which may affect the conservation of cetaceans;

h) »*Regional economic integration organization*« means an organization constituted by sovereign States which has competence in respect of the negotiation, conclusion and application of international agreements in matters covered by this Agreement;

i) »*Party*« means a Range State or a regional economic integration organization for which this Agreement is in force;

j) »*Subregion*« depending on the particular context, means either the region comprising the coastal States of Black Sea or the region comprising the coastal States of the Mediterranean Sea and the contiguous Atlantic area; any reference in the Agreement to the States of a particular subregion shall be taken to mean the States which have any part of their territorial waters within that subregion, and States, flag vessels of which are engaged in activities which may affect the conservation of cetaceans in that subregion; and

k) »*Habitat*« means any area in the range of cetaceans where they are temporarily or permanently resident, in particular, feeding areas, calving or breeding grounds, and migration routes.

In addition, the terms defined in Article I, subparagraphs 1 a) to e), and i) of the Convention shall have the same meaning, *mutatis mutandis*, in this Agreement.

4. This Agreement is an agreement within the meaning of Article IV, paragraph 4, of the Convention.

5. The annexes to this Agreement form an integral part thereof, and any reference to the Agreement includes a reference to its annexes.

Article II

PURPOSE AND CONSERVATION MEASURES

1. Parties shall take co-ordinated measures to achieve and maintain a favourable conservation status for cetaceans. To this end, Parties shall prohibit and take all necessary measures to eliminate, where this is not already done, any deliberate taking of cetaceans and shall cooperate to create and maintain a network of specially protected areas to conserve cetaceans.

2. Any Party may grant an exception to the prohibition set out in the preceding paragraph only in emergency situations as provided for in Annex 2, paragraph 6, or, after having obtained the advice of the Scientific Committee, for the purpose of non-lethal *in situ* research aimed at maintaining a favourable conservation status for cetaceans. The Party concerned shall immediately inform the Bureau and the Scientific Committee, through the Agreement secretariat, of any such exception that has been granted. The Agreement secretariat shall inform all Parties of the exception without delay by the most appropriate means.

3. In addition, Parties shall apply, within the limits of their sovereignty and/or jurisdiction and in accordance with their international obligations, the conservation, research and management measures prescribed in Annex 2 to this Agreement, which shall address the following matters:

- a) adoption and enforcement of national legislation;
- b) assessment and management of human-cetacean interactions;
- c) habitat protection;
- d) research and monitoring;
- e) capacity building, collection and dissemination of information, training and education; and
- f) responses to emergency situations.

Measures concerning fisheries activities shall be applied in all waters under their sovereignty and/or jurisdiction and outside these waters in respect of any vessel under their flag or registered within their territory.

4. In implementing the measures prescribed above, the Parties shall apply the precautionary principle.

Article III

MEETING OF THE PARTIES

1. The Meeting of the Parties shall be the decision-making body of this Agreement.
2. The Depositary shall convene, in consultation with the Secretariat of the Convention, a session of the Meeting of the Parties to this Agreement not later than one year after the date of its entry into force. Thereafter, the Agreement secretariat shall convene, in consultation with the Secretariat of the Convention, ordinary sessions of the Meeting of the Parties at intervals of not more than three years, unless the Meeting of the Parties decides otherwise.
3. The Agreement secretariat shall convene an extraordinary session of the Meeting of the Parties on the written request of at least two thirds of the Parties.
4. The United Nations, its Specialized Agencies, the International Atomic Energy Agency, any State not a Party to this Agreement, secretariats of other global and regional conventions or agreements concerned *inter alia* with the conservation of cetaceans, and regional or subregional fisheries management organizations with competence for species found temporarily or permanently resident in the Agreement area may be represented by observers in sessions of the Meeting of the Parties. Any other agency or body technically qualified in the conservation of cetaceans may be represented at sessions of the Meeting of the Parties by observers, unless at least on third of the Parties present object. Once admitted to a session of the Meeting of the

Parties, an observer shall continue to be entitled to participate in future sessions unless on third of the Parties object at least thirty days before the start of the session.

5. Only Parties have the right to vote. Each Party shall have one vote. Regional economic integration organizations which are Parties to this Agreement shall exercise, in matters within their competence, their right to vote with a number of votes equal to the number of their member States which are Parties to the Agreement. A regional economic integration organization shall not exercise its right to vote if its member States exercise theirs and vice versa.

6. All decisions of the Meeting of the Parties shall be adopted by consensus except as otherwise provided in Article X of this Agreement. However, if consensus cannot be achieved in respect of matters covered by the annexes to the Agreement, a decision may be adopted by a two thirds majority of the Parties present and voting. In the event of a vote, any Party may, within one hundred and fifty days, notify the Depositary in writing of its intention not to apply the said decision.

7. At its first session, the Meeting of the Parties shall:

- a) adopt its rules of procedure;
- b) establish an Agreement secretariat to perform the secretariat functions listed in Article IV of this Agreement;
- c) designate in each subregion, within an existing institution, a Co-ordination unit to facilitate implementation of the measures prescribed in Annex 2 to this Agreement;
- d) elect a Bureau as provided for in Article VI;
- e) establish a Scientific Committee, as provided for in Article VII; and
- f) decide on the format and content of Party reports on the implementation of the Agreement, as provided for in Article VIII.

8. At each of its ordinary sessions, the Meeting of the Parties shall:

- a) review scientific assessments of the conservation status of cetaceans of the Agreement area and the habitats which are important to their survival, as well as the factors which may affect them unfavourably;
- b) review the progress made and any difficulties encountered in the implementation of this Agreement on the basis of the reports of the Parties and of the Agreement secretariat;
- c) make recommendations to the Parties as it deems necessary or appropriate and adopt specific actions to improve the effectiveness of this Agreement;
- d) examine and decide upon any proposals to amend, as may be necessary, this Agreement;

- e) adopt a budget for the next financial period and decide upon any matters relating to the financial arrangements for this Agreement;
- f) review the arrangements for the Agreement secretariat, the Co-ordination units and the Scientific Committee;
- g) adopt a report for communication to the Parties to this Agreement and to the Conference of the Parties of the Convention;
- h) agree on the provisional time and venue of the next meeting; and
- i) deal with any other matter relating to implementation of this Agreement.

Article IV

AGREEMENT SECRETARIAT

1. Subject to the approval of the Conference of the Parties to the Convention, an Agreement secretariat shall be established within the Secretariat of the Convention. If the Secretariat of the Convention is unable, at any time, to provide this function, the Meeting of the Parties shall make alternative arrangements.
2. The functions of the Agreement secretariat shall be:
 - a) to arrange and service the sessions of the Meeting of the Parties;
 - b) to liaise with and facilitate co-operation between Parties and non-Party Range States, and international and national bodies whose activities are directly or indirectly relevant to the conservation of cetaceans in the Agreement area;
 - c) to assist the Parties in the implementation of this Agreement, ensuring coherence between the subregions and with measures adopted pursuant to other international instruments in force;
 - d) to execute decisions addressed to it by the Meeting of the Parties;
 - e) to invite the attention of the Meeting of the Parties to any matter pertaining to this Agreement;
 - f) to provide to each ordinary session of the Meeting of the Parties a report on the work of the Agreement secretariat, the Co-ordination units, the Bureau, and the Scientific Committee, and on the implementation of the Agreement based on information provided by the Parties and other sources;
 - g) to administer the budget for this Agreement;
 - h) to provide information to the general public concerning this Agreement and its objectives; and

i) to perform any other function entrusted to it under this Agreement or by the Meeting of the Parties.

3. The Agreement secretariat, in consultation with the Scientific Committee and the Coordination units, shall facilitate the preparation of guidelines covering *inter alia*:

a) the reduction or elimination, as far as possible and for the purposes of this Agreement, of adverse human-cetacean interactions;

b) habitat protection and natural resource management methods as they relate to cetaceans;

c) emergency measures; and

d) rescue methods.

Article V

CO-ORDINATION UNITS

1. The functions of the subregional Co-ordination units shall be:

a) to facilitate implementation in the respective subregions of the activities provided for in Annex 2 to this Agreement, in accordance with instructions of the Meeting of the Parties;

b) to collect and evaluate information that will further the objectives and implementation of the Agreement and provide for appropriate dissemination of such information; and

c) to service meetings of the Scientific Committee and to prepare a report for communication to the Meeting of the Parties through the Agreement secretariat.

The designation of the Co-ordination units and their functions shall be reviewed, as appropriate, at each session of the Meeting of the Parties.

2. Each Co-ordination unit, in consultation with the Scientific Committee and the Agreement secretariat, shall facilitate the preparation of a series of international reviews or publications, to be updated regularly, including:

a) reports on the status and trends of populations, as well as gaps in scientific knowledge;

b) a subregional directory of important areas for cetaceans; and

c) a subregional directory of national authorities, research and rescue centres, scientists and non-governmental organizations concerned with cetaceans.

Article VI

BUREAU

1. The Meeting of the Parties shall elect a Bureau consisting of the Chairperson and Vice-Chairpersons of the Meeting of the Parties, and shall adopt rules of procedure for the Bureau, as proposed by the Agreement secretariat. The Chairperson of the Scientific Committee shall be invited to participate as an observer in meetings of the Bureau. Whenever necessary, the Agreement secretariat shall provide secretariat services.
2. The Bureau shall:
 - a) provide general policy guidance and operational and financial direction to the Agreement secretariat and the Co-ordination units concerning the implementation and promotion of the Agreement;
 - b) carry out, between sessions of the Meeting of the Parties, such interim activities on its behalf as may be necessary or assigned to it by the Meeting of the Parties; and
 - c) represent the Parties *vis--vis* the Government(s) of the host country (or countries) of the Agreement secretariat and the Meeting of the Parties, the Depositary and other international organizations on matters relating to this Agreement and its secretariat.
3. At the request of its Chairperson, the Bureau shall normally meet once per annum at the invitation of the Agreement secretariat, which shall inform all Parties of the date, venue and agenda of such meetings.
4. The Bureau shall provide a report on its activities for each session of the Meeting of the Parties which will be circulated to all Parties in advance of the session by the Agreement secretariat.

Article VII

SCIENTIFIC COMMITTEE

1. A Scientific Committee, comprising persons qualified as experts in cetacean conservation science, shall be established as an advisory body to the Meeting of the Parties. The Meeting of the Parties will entrust the functions of the Scientific Committee to an existing organization in the Agreement area that assures geographically-balanced representation.
2. Meetings of the Scientific Committee shall be convened by the Agreement secretariat at the request of the Meeting of the Parties.
3. The Scientific Committee shall:
 - a) provide advice to the Meeting of the Parties on scientific and technical matters having a bearing on the implementation of the Agreement, and to individual Parties between sessions, as appropriate, through the Co-ordination unit of the subregion concerned;

b) advise on the guidelines as provided for in Article IV, paragraph 3, assess the reviews prepared in accordance with Annex 2 to this Agreement and formulate recommendations to be Meeting of the Parties relating to their development, contents and implementation;

c) conduct scientific assessments of the conservation status of cetacean populations;

d) advise on the development and Co-ordination of international research and monitoring programmes, and make recommendations to the Meeting of the Parties concerning further research to be carried out;

e) facilitate the exchange of scientific information and of conservation techniques;

f) prepare for each session of the Meeting of the Parties a report of its activities which shall be submitted to the Agreement secretariat not less than one hundred and twenty days before the session of the Meeting of the Parties and circulated forthwith by the Agreement secretariat to all Parties;

g) render timely advice on the exceptions of which it has been informed pursuant to Article II, paragraph 2; and

h) carry out, as may be necessary, other tasks referred to it by the Meeting of the Parties.

4. The Scientific Committee, in consultation with the Bureau and the respective Coordination units, may establish working groups as may be necessary to deal with specific tasks. The Meeting of the Parties shall agree a fixed budget allocation for this purpose.

Article VIII

COMMUNICATION AND REPORTING

Each Party shall:

a) designate a focal point for this Agreement, and shall communicate without delay the focal point's name, address and telecommunication numbers to the Agreement secretariat, for prompt circulation to the other Parties and to the Co-ordination units; and

b) prepare for each ordinary session of the Meeting of the Parties, beginning with the second session, a report on its implementation of the Agreement with particular reference to the conservation measures and scientific research and monitoring it has undertaken. The format of such reports shall be determined by the first session of the Meeting of the Parties and reviewed as may be necessary at any subsequent session. Each report shall be submitted to the Agreement secretariat not less than one hundred and twenty days before the opening of the session of the Meeting of the Parties for which it has been prepared, and copies shall be circulated forthwith to the other Parties by the Agreement secretariat.

Article IX

FINANCIAL ARRANGEMENTS

1. The scale of contributions to the budget of this Agreement shall be determined by the Meeting of the Parties at its first session. No regional economic integration organization shall be required to contribute more than 2.5 per cent of the administrative costs.
2. Decisions relating to the budget and any changes to the scale of contributions that may be found necessary shall be adopted by the Meeting of the Parties by consensus.
3. The Meeting of the Parties may establish a supplementary conservation fund from voluntary contributions of Parties or from any other source in order to increase the funds available for monitoring, research, training and projects relating to the conservation of cetaceans.
4. Parties are also encouraged to provide technical and financial support on a bilateral or multilateral basis to assist Range States which are developing countries or countries with economies in transition to implement the provisions of this Agreement.
5. The Agreement secretariat shall undertake periodically a review of potential mechanisms for providing additional resources, including funds and technical assistance, for the implementation of this Agreement, and shall report its findings to the Meeting of the Parties.

Article X

AMENDMENT OF THE AGREEMENT

1. This Agreement may be amended at any ordinary or extraordinary session of the Meeting of the Parties.
2. Proposals for amendments to the Agreement may be made by any Party. The text for any proposed amendment and the reasons for it shall be communicated to the Agreement secretariat not less than one hundred and fifty days before the opening of the session. The Agreement secretariat shall transmit copies forthwith to the Parties. Any comments on the text by the Parties shall be communicated to the Agreement secretariat not less than sixty days before the opening of the session. The Secretariat shall communicate to the Parties, as soon as possible after the last day for submission of comments, all comments submitted by that day.
3. Any additional annex or any amendment to the Agreement other than an amendment to its annexes shall be adopted by a two thirds majority of the Parties present and voting and shall enter into force for those Parties which have accepted in on the thirtieth day after the date on which two thirds of the Parties to the Agreement at the date of the adoption of the additional annex or amendment have deposited their instruments of acceptance with the Depository. For any Party that deposits an instrument of acceptance after the date on which two thirds of the Parties have deposited their instruments of acceptance, the additional annex or amendment shall

enter into force on the thirtieth day after the date on which it deposits its instrument of acceptance.

4. Any amendment to an annex to the Agreement shall be adopted by a two thirds majority of the Parties present and voting and shall enter into force for all Parties on the one hundred and fiftieth day after the date of its adoption by the Meeting of the Parties, except for Parties that have entered a reservation in accordance with paragraph 5 of this Article.

5. During the period of one hundred and fifty days provided for in paragraph 4 of this Article, any Party may by written notification to the Depositary enter a reservation with respect to an amendment to an annex to the Agreement. Such reservation may be withdrawn by written notification to the Depositary, and thereupon the amendment shall enter into force for that Party on the thirtieth day after the date of withdrawal of the reservation.

Article XI

EFFECT OF THIS AGREEMENT ON LEGISLATION AND INTERNATIONAL CONVENTIONS

1. The provisions of this Agreement shall not affect the right of any Party to maintain or adopt more stringent measures for the conservation of cetaceans and their habitats, nor the rights or obligations of any Party deriving from any existing treaty, convention or agreement to which it is a party, except where the exercise of those rights and obligations would threaten the conservation of cetaceans.

2. Parties shall implement this Agreement consistently with their rights and obligations arising under the law of the sea.

Article XII

SETTLEMENT OF DISPUTES

1. Any dispute which may arise between two or more Parties with respect to the interpretation or application of the provisions of this Agreement shall be subject to negotiation between the Parties involved in the dispute, or to mediation or conciliation by a third party if this is acceptable to the Parties concerned.

2. If the dispute cannot be resolved in accordance with paragraph 1 of this Article, the Parties may by mutual consent submit the dispute to arbitration or judicial settlement. The Parties submitting the dispute shall be bound by the arbitral or judicial decision.

Article XIII

SIGNATURE, RATIFICATION, ACCEPTANCE, APPROVAL OR ACCESSION

1. This Agreement shall be open for signature by any Range State, whether or not areas under its jurisdiction lie within the Agreement area, or regional economic integration organization, at least one member of which is a Range State, either by:

a) signature without reservation in respect of ratification, acceptance or approval; or

b) signature with reservation in respect of ratification, acceptance or approval, followed by ratification, acceptance or approval.

2. This Agreement shall remain open for signature at Monaco until the date of its entry into force.

3. This Agreement shall be open for accession by any Range State or regional economic integration organization mentioned in paragraph 1, above, on and after the date of entry into force of the Agreement.

4. Instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Depositary.

Article XIV

ENTRY INTO FORCE

1. This Agreement shall enter into force on the first day of the third month following the date on which at least seven coastal States of the Agreement area or regional economic integration organizations, comprising at least two from the subregion of the Black Sea and at least five from the subregion of the Mediterranean Sea and contiguous Atlantic area, have signed without reservation in respect of ratification, acceptance or approval, or have deposited their instruments of ratification, acceptance or approval in accordance with Article XIII of this Agreement.

2. For any Range State or regional economic integration organization which has:

a) signed without reservation in respect of ratification, acceptance, or approval;

b) ratified, accepted, or approved; or

c) acceded to

this Agreement after the date on which the number of Range States and regional economic integration organizations necessary to enable entry into force have signed it without reservation or have ratified, accepted or approved it, this Agreement shall enter into force on the first day of the third month following the signature without reservation, or deposit, by that State or organization, of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

Article XV

RESERVATIONS

The provisions of this Agreement shall not be subject to general reservations. However, a specific reservation may be entered by any State in respect of a specifically delimited part of its internal waters, on signature without reservation in respect of ratification, acceptance or approval or, as the case may be, on the deposit of

its instrument of ratification, acceptance, approval or accession. Such a reservation may be withdrawn at any time by the State which had entered it by notification in writing to the Depositary; the State concerned shall not be bound by the application of the Agreement to the waters which are the object of the reservation until thirty days after the date on which the reservation has been withdrawn.

Article XVI

DENUNCIATION

Any Party may denounce this Agreement at any time by written notification to the Depositary. The denunciation shall take effect twelve months after the date on which the Depositary has received the notification.

Article XVII

DEPOSITARY

1. The original of this Agreement, in the Arabic, English, French, Russian and Spanish languages, each version being equally authentic, shall be deposited with the Government of the Principality of Monaco, which shall be the Depositary. The Depositary shall transmit certified copies of the Agreement to all States and regional economic integration organizations referred to in Article XIII, paragraph 1, of this Agreement, and to the Agreement secretariat after it has been established.

2. As soon as this Agreement enters into force, a certified copy thereof shall be transmitted by the Depositary to the Secretariat of the United Nations for registration and publication in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations.

3. The Depositary shall inform all States and regional economic integration organizations that have signed or acceded to the Agreement, and the Agreement secretariat, of:

- a) any signature;
- b) any deposit of an instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- c) the date of entry into force of this Agreement and of any additional annex as well as of any amendment to the Agreement or to its annexes;
- d) any reservation with respect to an additional annex or an amendment to an annex;
- e) any notification of withdrawal of a reservation; and
- f) any notification of denunciation of this Agreement.

The Depositary shall transmit to all States and regional economic integration organizations that have signed or acceded to this Agreement, and to the Agreement secretariat, the text of any reservation, any additional annex and any amendment to the Agreement or to its annexes.

In witness whereof the undersigned, being duly authorized to that effect, have signed this Agreement.

Done at Monaco on the twenty-fourth day of November 1996.

ANNEX 1

INDICATIVE LIST OF CETACEANS OF THE BLACK SEA TO WHICH THIS AGREEMENT APPLIES

PHOCOENIDAE

Phocoena phocoena Harbour porpoise

DELPHINIDAE

Tursiops truncatus Bottlenose dolphin

Delphinus delphis Common dolphin

INDICATIVE LIST OF CETACEANS OF THE MEDITERRANEAN SEA AND THE CONTIGUOUS

ATLANTIC AREA TO WHICH THIS AGREEMENT APPLIES

PHOCOENIDAE

Phocoena phocoena Harbour porpoise

DELPHINIDAE

Steno bredanensis Rough-toothed dolphin

Grampus griseus Risso's dolphin

Tursiops truncatus Bottlenose dolphin

Stenella coeruleoalba Striped dolphin

Delphinus delphis Short-beaked common dolphin

Pseudorca crassidens False killer whale

Orcinus orca Killer whale

Globicephala melas Long-finned pilot whale

ZIPHIIDAE

Mesoplodon densirostris Blainville's beaked whale

Ziphius cavirostris Cuvier's beaked whale

PHYSETERIDAE

Physeter macrocephalus Sperm whale

KOGIIDAE

Kogia simus Dwarf sperm whale

BALAENIDAE

Eubalaena glacialis Northern right whale

BALAENOPTERIDAE

Balaenoptera acutorostrata Minke whale

Balaenoptera borealis Sei whale

Balaenoptera physalus Fin whale

Megaptera novaeangliae Humpback whale

The present Agreement shall also apply to any other cetaceans not already listed in this annex, but which may frequent the Agreement area accidentally or occasionally.

ANNEX 2

CONSERVATION PLAN

The Parties shall undertake, to the maximum extent of their economic, technical, and scientific capacities, the following measures for the conservation of cetaceans, giving priority to conserving those species or populations identified by the Scientific

Committee as having the least favourable conservation status, and to undertaking research in areas or for species for which there is a paucity of data.

1. Adoption and enforcement of national legislation

Parties to this Agreement shall adopt the necessary legislative, regulatory or administrative measures to give full protection to cetaceans in waters under their sovereignty and/or jurisdiction and outside these waters in respect of any vessel under their flag or registered within their territory engaged in activities which may affect the conservation of cetaceans. To this end, Parties shall:

- a) develop and implement measures to minimize adverse effects of fisheries on the conservation status of cetaceans. In particular, no vessel shall be allowed to keep on board, or use for fishing, one or more drift nets whose individual or total length is more than 2.5 kilometres;
- b) introduce or amend regulations with a view to preventing fishing gear from being discarded or left adrift at sea, and to require the immediate release of cetaceans caught incidentally in fishing gear in conditions that assure their survival;
- c) require impact assessments to be carried out in order to provide a basis for either allowing or prohibiting the continuation or the future development of activities that may affect cetaceans or their habitat in the Agreement area, including fisheries, offshore exploration and exploitation, nautical sports, tourism and cetacean-watching, as well as establishing the conditions under which such activities may be conducted;
- d) regulate the discharge at sea of, and adopt within the framework of other appropriate legal instruments stricter standards for, pollutants believed to have adverse effects on cetaceans, and
- e) endeavour to strengthen or create national institutions with a view to furthering implementation of the Agreement.

2. Assessment and management of human-cetacean interactions

Parties shall, in co-operation with relevant international organizations, collect and analyse data on direct and indirect interactions between humans and cetaceans in relation to *inter alia* fishing, industrial and touristic activities, and land-based and maritime pollution. When necessary, Parties shall take appropriate remedial measures and shall develop guidelines and/or codes of conduct to regulate or manage such activities.

3. Habitat protection

Parties shall endeavour to establish and manage specially protected areas for cetaceans corresponding to the areas which serve as habitats of cetaceans and/or which provide important food resources for them. Such specially protected areas should be established within the framework of the Convention for the Protection of the Mediterranean Sea against Pollution, 1976, and its relevant protocol, or within the framework of other appropriate instruments.

4. Research and monitoring

Parties shall undertake co-ordinated, concerted research on cetacens and facilitate the development of new techniques to enhance their conservation. Parties shall, in particular:

- a) monitor the status and trends of species covered by this Agreement, especially those in poorly known areas, or species for which little data are available, in order to facilitate the elaboration of conservation measures;
- b) co-operate to determine the migration routes and the breeding and feeding areas of the species covered by the Agreement in order to define areas where human activities may need to be regulated as a consequence;
- c) evaluate the feeding requirements of the species covered by the Agreement and adapt fishing regulations and techniques accordingly;
- d) develop systematic research programmes on dead, stranded, wounded or sick animals to determine the main interactions with human activities and to identify present and potential threats; and
- e) facilitate the development of passive acoustic techniques to monitor cetacean populations.

5. Capacity building, collection and dissemination of information, training and education

Taking into account the differing needs and the developmental stages of the Range States Parties shall give priority to capacity building in order to develop the necessary expertise for the implementation of the Agreement. Parties shall co-operate to develop common tools for the collection and dissemination of information about cetaceans and to organize training courses and education programmes. Such actions shall be conducted in concert at the subregional and Agreement level, supported by the Agreement secretariat, the Coordination units and the Scientific Committee and carried out in collaboration with competent international institutions or organizations. The results shall be made available to all Parties. In particular, Parties shall co-operate to:

- a) develop the systems for collecting data on observations, incidental catches, strandings, epizootics and other phenomena related to cetaceans;
- b) prepare list As of national authorities, research and rescue centres, scientists and non-governmental organizations concerned with cetaceans;
- c) prepare a directory of existing protected or managed areas which could benefit the conservation of cetaceans and of marine areas of potential importance for the conservation of cetaceans;
- d) prepare a directory of national and international legislation concerning cetaceans;

- e) establish, as appropriate, a subregional or regional data bank for the storage of information collected under paragraphs a) to d) above;
- f) prepare a subregional or regional information bulletin on cetacean conservation activities or contribute to an existing publication serving the same purpose;
- g) prepare information, awareness and identifications guides for distribution to users of the sea;
- h) prepare, on the basis of regional knowledge, a synthesis of veterinary recommendations for the rescue of cetaceans; and
- i) develop and implement training programmes on conservation techniques, in particular, on observation, release, transport and first aid techniques, and responses to emergency situations.

6. Responses to emergency situations

Parties shall, in co-operation with each other, and whenever possible and necessary, develop and implement emergency measures for cetaceans covered by this Agreement when exceptionally unfavourable or endangering conditions occur. In particular, Parties shall:

- a) prepare, in collaboration with competent bodies, emergency plans to be implemented in case of threats to cetaceans in the Agreement area, such as major pollution events, important strandings or epizootics; and
- b) evaluate capacities necessary for rescue operations for wounded or sick cetaceans; and
- c) prepare a code of conduct governing the function of centres or laboratories involved in this work.

In the event of an emergency situation requiring the adoption of immediate measures to avoid deterioration of the conservation status of one or more cetacean populations, a Party may request the relevant Co-ordination unit to advise the other Parties concerned, with a view to establishing a mechanism to give rapid protection to the population identified as being subject to a particularly adverse threat.

Članak 3.

Za provedbu ovoga Zakona nadležno je središnje tijelo državne uprave nadležno za zaštitu prirode.

Članak 4.

Ovlašćuje se Vlada Republike Hrvatske za donošenje propisa za izvršenje ovoga Zakona.

Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona Sporazum iz članka 1. ovoga Zakona za Republiku Hrvatsku nije na snazi, te će se podaci o njegovu stupanju na snagu objaviti sukladno odredbi članka 30. stavka 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora.

Klasa: 018-05/00-01/02
Zagreb, 13. travnja 2000.

ZASTUPNIČKI DOM HRVATSKOGA DRŽAVNOG SABORA

Predsjednik
Zastupničkog doma
Hrvatskoga državnog sabora
Zlatko Tomčić, dipl. ing., v. r.